

LLIBRES

Dubtes seriosos

Els llibres tenen vida pròpia a la biblioteca? Són objectes molt rars, els llibres, i no saps mai per on et sortiran. Potser us sobtarà aquest plantejament, així de cop, sense més ni més, però us asseguro que la qüestió és més transcendent del que inicialment podeu arribar a pensar. Vaja, que no es tracta d'una bajanada.

Quan la biblioteca tanca les portes, tot queda en silenci... O no? Potser allí hi ha l'ànima dels lectors i les lectores, dels que escriuen, dels que han viscut o somniat el que han llegit. Tot queda buit... O no? Hi ha qui assegura haver-hi vist com es perfilen figures que els han arribat a saludar des de lluny. I els més agosarats diuen que fins i tot les reconeixen i que es tracta de personatges coneguts. De tant en tant, les biblioteques ens trobem amb misteris que desafien tota lògica: llibres que apareixen fora de lloc, amagats entre prestatges que no els corresponen o, fins i tot, arraconats com si estigues-

sin fugint d'alguna cosa. Aleshores ens tornem a fer la pregunta inevitable: els llibres tenen vida pròpia? Per què em pregunto això? Doncs perquè jo soc de les que pensa que la biblioteca, entre altres moltes coses, és un misteri. I un santuari.

És fascinant pensar que, quan ningú mira, els llibres es mouen, conversen entre ells, o s'amaguen perquè saben més del que aparenten, o munten, com a mínim, una tertúlia literària. Potser *El petit príncep* se'n va a fer una xerrada filosòfica amb *1984*, o els llibres de receptes conspiren per provar noves combinacions culinàries. Qui sap si els clàssics de la literatura universal es disputen quin és el més influent mentre els còmics riuen en un racó?

Però, i si no fos així? I si el problema no fos dels llibres, sinó de nosaltres, els humans? És cert que, de tant en tant, alguna persona amb presses deixa un llibre on no toca, o el col·loca al revés per error. Però també ens

hem trobat amb llibres "amagats" al fons dels prestatges, gairebé com si algú els hagués intentat salvar d'un lector despistat. Quin sentit té? És que els llibres tenen por de nosaltres? Aquest fenomen ens fa reflexionar: som prou responsables amb els

llibres? Els tractem com es mereixen? Sovint oblidem que un llibre és més que un objecte: és un amic, un mestre i, a vegades, fins i tot un professor. Un llibre pot canviar-nos la vida, però també pot acabar maltractat, oblidat o desplaçat, com si no tingués valor. I si això fos una manera subtil dels llibres d'enviar-nos un missatge? Una mena de "protesta silenciosa" davant la negligència?

Diuen que una biblioteca és un organisme viu, i potser tenen raó. Si els llibres realment es mouen a la nit, no ho fan per casualitat: potser només busquen el lloc on se senten millor, on poden esperar en pau fins que algú els torni a triar. Potser, fins i tot, tenen més consciència que alguns de nosaltres.

La propera vegada que trobeu un llibre fora de lloc, no ho vegeu com una molèstia. Potser és un crit d'ajuda, una oportunitat per redescobrir una història que no sabíeu que necessitàveu llegir. O potser -i només

Irene Prades Ginovart
directora de la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa

potser- és la prova definitiva que la màgia de les biblioteques no s'apaga mai, ni tan sols quan tanca la porta.

Mentrestant, nosaltres, les bibliotequeres, continuarem investigant aquests misteris literaris. I qui sap? Potser algun dia descobrirem que els llibres, efectivament, tenen vida pròpia... i opinions molt clares sobre com hauriem de tractar-los.

Crec que els objectes tenen ànima. Sobretot, els llibres. És possible que hi hagi altres coses inanimades que també en tenen, com per exemple les croquetes, però com els llibres no crec que n'hi hagi gaires.

